

Titel	Studieguide for kandidatuddannelse i psykologi K06: Anvendt psykologi, inkl. metode 11 – Børn og unge. K06: Applied psychology, incl. methods 11 – Children and adolescents
Modulbestyrer	Tonny Elmoose Andersen
Valgfagsansvarlig	Mette Elmoose Andersen
Studieadm. koordinator	Uddannelsessekretær Anne-Christina Nielsen
Dato	03.04.2018

Indhold:

1.	Om studieguiden	2
	Formålet med denne studieguide	2
	Opbygningen af denne studieguide	2
2.	Om modulet.....	2
	Modulbestyrer	2
	Studieadministrativ koordinator.....	2
	Underviserne	2
	Modulets varighed.....	2
	Formål	2
	Modulets genstandsområder/indhold/læringsmål.....	3
3.	Studieordningens mål for modulet.....	3
4.	Undervisningsaktiviteter.....	4
5.	Ugeplan.....	4
	1. Introduktion til modulet (uge 9).....	5
	2. Forståelse af barnet: Samtale og observation (uge 10)	5
	3. Behandling i og med familien (uge 11).....	6
	4. Forståelse af barnet: Assessment og Caseformulering (uge 12)	7
	5. Kognitiv adfærdsterapi i behandling af børn og unge med angst (uge 16)	7
	6. Kognitive metoder ved autisme (uge 18).....	8
	7. Kognitive metoder 2 (uge 20)	8
	8. Udvalgte problemstillinger og metoder (uge 23).....	9
	9. Afslutning på modulet (uge 24).....	9
6.	Prøven.....	9
7.	Omprøve	10
8.	Litteratur	10
9.	Evaluering af modulet	10
	Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb.....	10

1. Om studieguiden

Formålet med denne studieguide

Studieguiden er dit "orienteringskort" til din uddannelse – dvs. den beskriver, hvor du starter (hvilke forudsætninger, du forventes at have), hvilken rute du skal følge (undervisning og opgaver undervejs) og hvad målet er (hvad skal du kunne til prøven). Studieguiden hjælper dig også til at finde det rette "udstyr" (anbefaler litteratur og andre læringsressourcer). Endelig indeholder den alle de praktiske oplysninger, du har brug for.

Opbygningen af denne studieguide

Studieguiden beskriver dine aktiviteter på ugebasis.

For hver uge angives

1. Ugens forelæsninger med en kort angivelse af emnet, lokalet mm.
2. Ugens hold- og/eller gruppetimer med angivelse af om der er ekstra materiale på e-learn.
3. Litteratur til undervisning
4. Hjemmeopgaver til de enkelte aktiviteter

2. Om modulet

Modulbestyrer

Tonny Elmoose Andersen, Institut for Psykologi,
E-mail: tandersen@health.sdu.dk

Studieadministrativ koordinator

Anne-Christina Nielsen,
Telefon: 6550 2782, mobil: 3033 9676

Underviserne

I dette modul vil du blive undervist af:

Mette Elmoose, Adjunkt ved Institut for Psykologi. Ansvarlig for det konkrete valgfagsmodul.
Dagfinn Mørkrid Thøgersen, PhD stipendiat ved Institut for psykologi.
Lisbeth Jørgensen, Autoriseret psykolog, specialist og supervisor i psykoterapi, fra Kognitiv Terapi Center Århus.
Sille Schandorph Løkkegaard, PhD stipendiat ved Institut for psykologi.

Modulets varighed

Modulet begynder fredag d. 2/3-2018 og slutter 15/6-2018. Eksamen finder sted i uge 25.

Formål

Formålet med modulet "Anvendt psykologi er at introducere forskellige psykologiske interventionsmetoder samt redskaber til test- og udredning af forskellige psykologiske lidelser og problemstillinger. Modulet udbydes som et valgfag og er en overbygning på den professionelle samtale (K02).

Aktuelle valgfagsmodul omkring "Arbejde med børn og unge" sætter fokus på udredning og behandling af udviklingsforstyrrelser og/eller anden psykopatologi ved børn og unge. Forskellige evidensbaserede udrednings- og behandlingstilgange gennemgås og trænes i løbet af modulet. Der vil være fokus på fælles karakteristika og udfordringer i arbejdet med børn og unge, herunder inddragelse af og samarbejde med forældre, familie og fagpersoner. Dette gennem en vekselvirkning mellem korte oplæg, analyse af videomateriale, casearbejde, rollespil og samtaleøvelser. Det vil desuden være fokus på særlige lidelser/forstyrrelser eller problemstillinger gennem selvstændigt arbejde i mindre grupper.

Modulets genstandsområder/indhold/læringsmål

Ved afslutningen af modulet skal den studerende i forhold til praksis eksempler kunne:

- **Afgrænse**, og **redegøre for** udvalgte problemstillinger, som vil kunne løses gennem anvendelsen af psykologisk viden/teori og metode.
- **Analysere** udvalgte psykologfaglige problemstillinger.
- **Diskutere** hvorledes anvendt psykologiske discipliner kan bidrage til løsningen af udvalgte problemstillinger.
- **Vurdere** og **begrunde** valget af psykologisk metode, teori eller anvendt-psykologisk disciplin i forhold til løsningen af de konkrete problemstillinger.

3. Studieordningens mål for modulet

Der henvises til studieordningen for Kandidatuddannelsen i Psykologi for en uddybning af målbeskrivelser for dette modul.

4. Undervisningsaktiviteter

Undervisningstype:	Lektioner:
Forelæsning/workshop	Foruden fælles introduktion og afrunding, afholdes i alt syv workshops af 5 timer indenfor hvert valgfagsmodul. Den valgte workshop følges hele forløbet og der eksamineres indenfor workshoppens emne. Undervisningen består af korte oplæg fra underviser efterfulgt af praktiske samtaleøvelser, case-baserede aktiviteter, samtaleøvelser eller rollespil. Der forventes aktiv deltagelse og arbejde mellem undervisningsgangene med øvelser og video/casemateriale.
Øvrige undervisningsaktiviteter	Case-arbejde Samtaleøvelser Rollespil Videomateriale
Total:	40 undervisningstimer

5. Ugeplan

Oplysningerne omkring lokale nummer og tidspunkter, samt eventuelle ændringer i undervisningsplanen kan findes i *Mit skema*.

<https://mitsdu.sdu.dk/skema/activity/3207501/f18>

(dette fag er hold 4 i Mit Skema)

Dato	Tid	Lokaler	Emne	Underviser
2. marts	11.15-14.00	U140	Fælles introduktion	Tonny Andersen
2. marts	14.15-15.00	U141	Workshop introduktion	Mette Elmoose
16. marts	10.15-15.00	U56 (U158E+U158F)	Samtale og observation	Mette Elmoose
23. marts	10.15-15.00	U143 (U158E+U158F)	Familieterapeutiske samtaler	Dagfinn Mørkrid Thøgersen
13. april	10.15-15.00	U81 (U82A + U82B)	Assesement og caseformulering	Mette Elmoose
20. april	10.15-15.00	U143 (U158C+U158D)	Kognitiv adfærdsterapi ved angst	Lisbeth Jørgensen
4. maj	10.15-15.00	U51	Kognitive adfærdsterapi	Mette Elmoose

		(U83B + U83D)	ved autisme	
18. maj	10.15-15.00	U143 (U158A+U158B)	Traumefokuseret behandling af børn	Sille Schandorph Løkkegaard
8. juni	10.15-14.00	U133	Kognitive og øvrige metoder	Mette Elmoose
15. juni	11.15-16.00	U140	Fælles afslutning	Tonny Andersen

1. Introduktion til modulet (uge 9)

Fredag d. 2. marts kl. 11.15-14.00, lok. U140

Opstart og introduktion til K06. Ved denne forelæsning introduceres selve faget, modulets struktur og eksamensform. De overordnede temaer for de enkelte workshops præsenteres. Dernæst gives et kort oplæg om betydningen af kontekstuelle faktorer, herunder forventningseffekten og aktiv placebo i psykologiske interventioner. Dette som indledning til den eksamensforberedende logbog over egen praksis, der skal føres gennem hele modulet. Efter den fælles introduktion møder de enkelte hold deres workshopansvarlige underviser og gruppen forberedes på næste gangs undervisning og øvelser.

Fredag d. 2. marts kl. 14 - 15, lok. U141

Workshop introduktion. Gennem forløbet vil der blive arbejdet med hjemmearbejde i mindre grupper. Med udgangspunkt i anbefalet og selvvalgt litteratur er der også være lagt op til fordybelse i særlige områder individuelt eller i grupper. Om muligt er det oplagt at koble forløbet ind omkring praktikforløbets aktiviteter. Vi vil bruge den første time til en kort præsentation og på at få et overblik over, hvor I er i praktik. Formålet er at kunne planlægge en forankring af de fremtidige øvelser, i det omfang det er muligt.

Hjemmeopgave:

Fokusering på konkrete rammer, vilkår og udfordringer i forhold til workshoppens emneområde. Instruktion til øvelsen gives på dagen.

Anbefalet litteratur:

Der er løbende angivet anbefalet litteratur. Der vil dog blive arbejdet med selvvalgt litteratur i forhold til at kunne arbejde mere konkret med specifikke problemstillinger eller metoder i mindre grupper gennem forløbet.

Jørgensen, L. & Schlander, C. (red.). *Kognitiv terapi med børn, unge og familier*. Hans Reitzels.

Ovenstående bog ses som grundbog, der er dog kun dele af bogen der er specificeret som anbefalet litteratur, da en del af den forventede læsning vil tage udgangspunkt i selvvalgt litteratur. Da bogen er underudgivelse kan der ske ændringer i kapitel angivelse og sidetal.

2. Forståelse af barnet: Samtale og observation (uge 10)

Fredag d. 16. marts kl. 10.15-15.00, lokale U56 og til gruppearbejde U158E+U158F.

Ved Mette Elmoose

Ved denne workshop startes med en introduktion til arbejdet med børn og unge især i kobling til deltagerens aktuelle videns- og erfaringsniveau. Derefter tager vi hul på hvordan vi kan arbejde med at skabe og nuancere vores forståelse af de konkrete problemstillinger der kan

beskrives omkring et barn, samt en forståelse af barnet i sin aktuelle kontekst. Der vil på denne dag være fokus på samtale og observation. Begge elementer som vil blive arbejdet med som konkrete øvelser.

Hjemmeopgave

Gennemføre et anamnese interview med forældre eller gennemføre en observation af et barn. Opgaven følges konkret op i uge 12.

Anbefalet litteratur:

Øvreeide, H. (2009). At tale med børn. 3. Udgave. Hans Reitzels forlag. Kap. 8. ss: 201-253, Kap. 9. ss: 254-307. (107s)

Schwartz, R. (2011). Den psykologiske undersøgelse af børn. Hans Reitzels Forlag. Kap. 5. Den kliniske udredning, p. 75-98, Kap. 7. Forældrene i undersøgelsen, p. 119-135. (40s).

Eriksen, M.E. (2005). Interview af personer med særlige forudsætninger. *Tidsskrift for Kvalitativ Metodeudvikling*, nr. 38, s. 40-55. (16s).

3. Behandling i og med familien (uge 11)

Fredag d. 23/3 kl. 10.15-15.00, lokale U143 og til gruppearbejde U158E+U158F.

Familieterapeutiske samtaler.

Overblik: Generelle redskaber i samtalestruktur og samtaleledelse.

Systemisk analyse og undersøgelse/kortlægning. Herunder øvelser i: Genogram og Systemisk udspørgning.

Kommunikations og samspilsøvelser. Herunder øvelser i: Assertiv kommunikation og Problemløsning.

Hjemmeopgave

- Systemisk udspørgning

Anbefalet litteratur:

Dallos, R., & Draper, R. (2010). Systemic formulation. In *Introduction to family therapy* (3rd ed.). Maidenhead: Open University Press. Ss.141-158. (evt. dansk udgave - Dallos, R. & Draper, R. (2007). Systemisk formulering. I *Familieterapi – Systemisk teori og praksis*. s. 182-204. Hans Reitzels forlag) 17-22 s

Laughlin, M. (2017). Systems theory. In J. Carlson & S. Dermer (Eds.), *The sage encyclopedia of marriage, family, and couples counseling* (Vol. 4, pp. 1676-1678). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications Ltd. doi: 10.4135/9781483369532.n502 2 s

McGoldrick, M. & Gerson, R. (1985). Genograms in family assessment. New York: W. W. Norton. Kap. 1 38 s

Watson, D. (2017). Genograms. In J. Carlson & S. Dermer (Eds.), *The sage encyclopedia of marriage, family, and couples counseling* (Vol. 2, pp. 734-737). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications Ltd. doi: 10.4135/9781483369532.n224 3 s

Nielsen, J., & Hertz, S. (2014). «At arbejde systemisk i et diagnostisk felt» – revisited. *Fokus På Familien*, 42(01), 10–32. https://www-idunn-no.proxy1-bib.sdu.dk/fokus/2014/01/at_arbejde_systemisk_i_et_diagnostisk_felt_-_revisited# 22 s

Tomm, K. (1987). Interventiv interviewing: Part II. Reflexive questioning as a means to enable self-healing. *Family Process*, 26, 167-183. 16s

Thøgersen, D. M. & Bjørnebekk, G. (2017). Funksjonell Familieterapi (FFT). I *Den krevende foreldrerollen* (Red: Eng, H., Ertesvåg, S. K., Frønes I. & Kjøbli, J.), s. 69-89. Gyldendal, Oslo. 20 s

Bloch, L., & Guillory, P. T. (2011). The Attachment Frame is the Thing: Emotion-Focused Family Therapy in Adolescence. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 10(3), 229–245. <http://doi.org/10.1080/15332691.2011.588090> 26 s

Forslag til supplerende litteratur (episk grundværk):

Watzlawick, P, Beavin, J. H. & Jackson, D. D. (1967). *Pragmatics of Human Communication*. New York: Norton

- Specielt kap 2, 3 og 4

4. Forståelse af barnet: Assessment og Caseformulering (uge 12)

Fredag d. 13. april kl. 10.15-15.00, lokale U81 og til gruppearbejde U82A + U82B.

På denne dag arbejdes videre med formel og uformel assessment i forhold til at indsamle information og øge forståelse af barnet. Som eksempel på en formel assessment arbejdes med ADOS redskabet til er standardiseret redskab til observation af social og kommunikativ interaktion samt repetitiv adfærd og som derfor ofte anvendes i forbindelse med udredning af autisme. Derudover arbejdes med caseformulering som et redskab til at sammenfatte den indsamlede information og danne et udgangspunkt for problemforståelse, hypotesedannelse og målsætning i arbejdet med børn og unge.

Hjemmeopgave

- Dataindsamling ved eget registreringskema

Anbefalet litteratur:

Trillingsgaard, A. & Elmoose, M. (2010). Caseformulering - i en udviklingspsykopatologisk referenceramme. *Psyke & Logos*, 31. Side 399-416. (18s).

Øvrig litteratur oplyses senere.

5. Kognitiv adfærdsterapi i behandling af børn og unge med angst (uge 16)

Fredag d. 20. april kl. 10.15-15.00, Lokale U143 og til gruppearbejde U158C+U158D.

Denne dag vil hovedfokus være på den kognitive adfærdsterapi i forhold til behandling af børn og unge med angst.

Dagens program falder i 3 blokke

Blok 1: Video med 2 børn der fortæller om angst og hvordan de har arbejdet i behandling.

Generel information om angstlidelser hos børn.

Model for udvikling og vedligehold af børns angst

Kort præsentation Cool Kids behandlingsprogrammet

Kort om tilpasninger af KAT metoder til børn og unge, som også vil fremgå af øvelserne nedenfor.

Blok 2: Centrale teknikker i angstbehandling: fokus på detektivtænkning

Kort oplæg om sokratiske dialog

Demo af detektivtænkning

Øvelse: Detektivtænkning med case

Blok 3: Centrale teknikker i angstbehandling: fokus på trappetiger

Kort oplæg om eksponering

Demo af udfærdigelse af trappetiger

Øvelse: Udarbejde en trappetiger ud fra case.

Hjemmeopgave: Oplyses på dagen.

Anbefalet litteratur:

Arendt, A. B. og Jørgensen, L. (2018). Kognitiv adfærdsterapi ved angst. I: Jørgensen, L. & Schlander, C. (red.). *Kognitiv terapi med børn, unge og familier*. Hans Reitzels. (40s).

Schlander, C. & Jørgensen, L. (2018). Kognitiv adfærdsterapi med børn, unge og familier – introduktion til teori og modeller. I: Jørgensen, L. & Schlander, C. (red.). *Kognitiv terapi med børn, unge og familier*. Hans Reitzels. (42s).

Forslag til supplerende litteratur:

Sburlati, E.S., Lyneham, H. J., Schniering, C.A. & Rapee, M. (edt.) (2014): *Evidence-Based CBT for Anxiety and Depression in Children and Adolescents. A competencies Based Approach*. Wiley Blackwell.

6. Kognitive metoder ved autisme (uge 18)

Fredag d. 4. maj kl. 11.15-16.00, lokale U51 og til gruppearbejde U83B + U83D.

Med udgangspunkt i autisme vil vi se på forskellige metoder tilpasset børn og unge med særlige kognitive forudsætninger. Fokus vil være på at få drøftet sammenhæng mellem individuelle karakteristika og tilpasning af både den sociale og kommunikative interaktion og konkrete metoder.

Hjemmeopgave: Fra dagens øvelser udarbejdes materiale til case person, materialet afprøves (evt. med stand-in), erfaringsopsamling og evaluering samt tilpasning.

Anbefalet litteratur:

Elmose, M. & Carøe, E. (2018). Kognitiv adfærdsterapi ved autisme (ASF). I: Jørgensen, L. & Schlander, C. (red.). *Kognitiv terapi med børn, unge og familier*. Hans Reitzels. (45s).

Vestergaard, A. & Eriksen, M. E. (2002): Det kommer ikke af sig selv. Langagerskolen. Side 1-50, 146-153. (58s).

7. Kognitive metoder 2 (uge 20)

Fredag d. 18. maj kl. 10.15-15.00, lokale U143 og til gruppearbejde U158A+U158B).

På workshoppen arbejdes der med traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi (TF-CBT) til børn. TF-CBT er udviklet til børn med PTSD og andre traumerelaterede problemer, og bliver brugt med børn og deres primære omsorgsperson. Workshoppen vil fokusere på behandling af de yngste børn i alderen 3-6 år. Workshoppen starter med en kort præsentation af tilgangen målrettet den lave aldersgruppe og TF-CBTs placering i forhold til øvrige behandlingsinterven-

tioner til samme aldersgruppe og i forhold til PTSD interventioner for ældre børn, unge og voksne. Herefter trænes psykoedukation, adfærdshåndtering og narrativ eksponering.

Hjemmeopgave:

- Oplyses på dagen.

Anbefalet litteratur:

Deblinger, E., Mannarino, A. P., Cohen, J. A., Runyon, M. K., & Steer, R. A. (2011). Trauma-focused cognitive behavioral therapy for children: Impact of the trauma narrative and treatment length. *Depression and Anxiety, 28*(1), 67–75. doi:10.1002/da.20744 (10 sider).

Scheeringa, M. S. (2016). *Treating PTSD in Preschoolers. A Clinical Guide*. New York: The Guilford Press. (124 sider.)

Scheeringa, M. S., Weems, C. F., Cohen, J. A., Amaya-Jackson, L., & Guthrie, D. (2011). Trauma-focused cognitive-behavioral therapy for posttraumatic stress disorder in threethrough six year-old children: a randomized clinical trial. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, 52*(8), 853-860. (8 sider).

8. Udvalgte problemstillinger og metoder (uge 23)

Fredag d. 8. juni kl. 10.15-14.00, lokale U133

Vi vil arbejde med forskellige metoder ud fra konkrete problemstillinger og i forhold til metoder med forskellig vægtning af fokus på følelser, tanker eller adfærd. Der vil være fokus på oplæg og øvelser planlagt af grupperne ud fra deres særlige fokusområde.

Hjemmeopgave: Hjemmeopgaven vil hovedsageligt være i form af logbogsarbejde samt eventuelt forberedende i forhold til den afsluttende undervisningsgang.

Anbefalet litteratur:

Litteratur vælges i grupperne / på holdet.

9. Afslutning på modulet (uge 24)

Fredag d. 15 juni kl. 11.15-13.00, U43

Ved denne fælles afslutning tydeliggøres modulets forskellige perspektiver ved et fælles case-eksempel. Dette ved hjælp af rollespil og korte oplæg fra hvert valgfag, der præsenterer deres respektive faglige refleksioner og tilgange til casen. Casen til rollespil udleveres 14 dage inden og forberedes på de enkelte valgfag.

6. Prøven

Eksamen finder sted i uge 25.

Prøveform:

Individuel skriftlig 48-timers prøve i form af skriftlig rapport. Omfang 4-5 normalsider. Rapporten skal bygge på en samlet fremstilling af logbogsnoter over egne erfaringer og læring gennem forløbet. Rapporten er således en refleksion over egen praksis, teori og metode.

BEDØMMELSE

Prøven er intern og bedømmes som bestået/ikke-bestået.

Uddrag af karakterbekendtgørelsen kan ses her:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=29307>

7. Omprøve

Omprøver forventes afholdt i uge 34. Nærmere information følger. Eksamensform ved omprøve har samme form som ordinær eksamen.

8. Litteratur

Litteraturen er angivet under de enkelte undervisningsgange.

OBS: Vær opmærksom på reglerne om ophavsret. De findes på Blackboard under Generel Info, Psykologi SDU → Information til alle: https://e-learn.sdu.dk/bbcswebdav/pid-4317726-dt-content-rid-6104988_3/orgs/faglig_vejleder_Psykologi/Ophavsret-A4-DANSK_002.pdf

9. Evaluering af modulet

Alle moduler ved psykologuddannelsen bliver løbende evalueret. Evalueringen er anonym og ikke obligatorisk, men vi beder alle studerende om at deltage i dette arbejde. Formålet med evalueringen er at forbedre uddannelsens kvalitet og uddannelsen vil løbende blive justeret på baggrund af evalueringer blandt andet.

Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb

Vær opmærksom på at grundbogen er under udgivelse, den står til at kunne købes fra 15. Marts.

Indkøb af lærebøger og supplerende faglig litteratur kan ske i:

Studerterboghandelen
Campusvej 55
Campustorvet (ved hovedindgangen)
5230 Odense M

Tlf.: 6550 1700

Fax: 6550 1701

E-mail: studenter@boghandel.sdu.dk

Hjemmeside: <http://www.boghandel.sdu.dk>

Åbningstider: Mandag - torsdag kl. 9.30 - 17.15
Fredag kl. 9.30 - 15.00